

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ОУ“ СВЕТЛИНА“, С. ТОПОЛИЦА
ЗА ПЕРИОДА 2023 – 2028 ГОДИНА**

Стратегията за развитие на училището за периода 2023-2028 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол №г.), приета е с Решение № взето с Протокол № г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № г. на директора на училището.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Общи положения**
 - 1. Нормативна основа
 - 2. История. Статут
 - 3. Администриране
- II. Анализ на състоянието на образователната институция**
- III. SWOT анализ**
- IV. Мисия и визия на училището. Принципи**
- V. Стратегическа цел и подцели. Дейности по оперативните цели**
- VI. Индикатори за измерване на дейностите по изграждане системата за качество**
- VII. Приложение: План за изпълнение на дейностите по стратегията за развитие**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Стратегия определя развитието на ОУ “Светлина“, с. Тополица следващите 5 години чрез оптимизиране и обновяване на технологиите, методите, средствата и организацията на дейностите в съответствие с приоритетите за развитие на образованието в Република България и принципите на общото Европейско образователно пространство.

Самата стратегия е резултат от осъзната в училищната общност необходимост от промяна и превръщането на училището в организатор, създаващ условия за личностно развитие на учениците чрез формиране на ключови компетентности и способности за самостоятелно усвояване на знания.

1. Нормативна основа

Стратегията за развитие на училището се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните документи:

Нормативни основания за разработване на стратегия за развитие на институцията

1. Правна рамка на ЕС

- 1.1. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 12.02.2001г. за европейско сътрудничество при оценяване качеството на училищното образование;

- 1.2. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 18.06.2009г. за приемане на Европейска референтна рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение.
- 1.3. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот.
- 1.4. Програма „Образование“ 2021-2027 с европейско финансиране.

2. Национална правна рамка

2.1. При разработването на стратегия за развитието си институцията следва да се съобрази с редица национални стратегически документи:

- Национална програма за развитие „България 2030“;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 – 2030 г.)
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030);
- Национална стратегия за детето (2018 – 2030 г.);
- Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030);
- Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г на Министерския съвет от 26.01.2023 г.;
- Национална програма за закрила на детето (2019 г.);
- Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България;
- Национална квалификационна рамка на Република България;
- Национални програми за развитие на образованието;
- Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО).
- Държавни образователни стандарти
- Областната стратегия за развитие на област Бургас;
- Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Общинска стратегия за развитие на образованието;
- Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците и др.

2.2. Стратегията за развитие на училището се разработва в съответствие с изискванията на:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Закон за професионалното образование и обучение
- Закона за закрила на детето;
- Закон за защита на личните данни;
- Закона за защита от дискриминация;
- Закон за семейните помощи за деца;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;

- Държавните образователни стандарти;
- Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование;
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.

Настоящата Стратегия за развитие на ОУ “Светлина“, с. Тополица е разработена на основание чл. 263, ал.1, т.1, ал. 3, 4 и 6 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 7, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Стратегията за развитие на ОУ “Светлина“, с. Тополица обхваща петгодишен период от 2023 до 2028 учебни години, като се актуализира при необходимост. Към Стратегията за развитие на училището ежегодно се прилага план за действие и финансиране, а резултатите от изпълнението се отчитат в края на всяка учебна година.

Стратегията за развитие на ОУ “Светлина“, с. Тополица е одобрена от Обществения съвет на училището (чл. 269, ал. 1, т. 1 от ЗПУО).

2. История и статут

В ОУ “Светлина“, с. Тополица се обучават 92 ученици от 1 до 7 клас. Обучението се осъществява от 12 педагогически специалисти.

Наименованието на училището е ОУ “Светлина“,

Седалището на училището е с. Тополица

Официалният адрес е с. Тополица

Училището е общинско и средишно . Според вида на подготовката то е неспециализирано, а според етапа или степента на образование е основно от I до VII клас. В него са създадени условия и за осъществяване на задължителното предучилищно образование.

Училището осигурява общообразователна и разширена подготовка. Създават се условия и за допълнителна подготовка с цел развитието на интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Предимство на училището е целодневната организация на обучение, в която са сформирани 3 полуинтернатни групи от 1 до 7 клас. Училището осигурява обедно хранене и целодневно обучение на 92 ученици.

Заобикаляща среда и взаимодействие с извънучилищни институции, организации и партньори

ОУ “Светлина“, с. Тополица има свой облик и традиции. В непосредствена

близост се намира общинският център, където повечето от учениците избират да продължат образованието си.

Положителен е фактът, че училището е разположено в тих и спокоен район. Пътният трафик не е натоварен, което е улеснение, както за учениците, така и за родителите им.

Работата с родителите на учениците се осъществява по време на родителски срещи и индивидуални разговори с тях при възникнали проблеми. Класните ръководители осъществяват постоянна и своевременна връзка с родителите на учениците и до голяма степен са запознати със семейната среда, в която те растат.

В ОУ "Светлина", с. Тополица има обществен съвет, с който училищното ръководство работи много добре и поддържа непрекъсната връзка.

Училището осъществява постоянно връзки и взаимодействия с институциите, от които пряко зависи финансирането и наблюдението на учебно-възпитателния процес в него:

- Съвместна дейност с Община Айтос, МОН, РУО на МОН – гр. Бургас, "Отдел" "Закрила на детето",
- кметство с. Тополица, читалище „Изгрев“
- Партньорство с учебни заведения от общината и с БСУ.
- Взаимодействие с неправителствени организации, специализирани образователни звена
- Взаимодействие със синдикални организации

3. Администриране

Постигането на стратегическите и оперативните цели за планирания пет годишен период е обвързано с приемането и гласуването на педагогически съвет на План за изпълнение на дейностите, включващ времеви график, отговорни лица за изпълнение на конкретните дейности, бюджет и отчитане на резултатите.

Очакваните резултати са обвързани с редица външни фактори, което ги прави трудни за прогноза. Те се превръщат в желано състояние, което ангажира всеки представител на образователната институция с поемане на конкретна отговорност за всяка една от дейностите, залегнали в плана.

Планът е разработен на базата на обобщен анализ на силните и слабите страни на училището и установените потребности в сферата на качеството на образователния процес.

Предвижда се актуализацията му да се извършва при необходимост или на всеки две години.

Мониторингът по изпълнение на предвидените в плана дейности е приоритет на ръководството на училището с активното участие на

обществения съвет като орган за граждански контрол.

ОУ “Светлина“, с. Тополица работи на делегиран бюджет от 2006 година. Има опит при планирането и разходването на финансовите средства. Изградената система за финансово управление и контрол на публичните средства в образователната институция от 2014 година насам като план от дейности, обхващащ управленски задължения и политики и методи гарантира сигурност при управлението на финансовите средства.

Голяма част от предвидените мерки и дейности за постигане на оперативните цели не изискват финансиране. Те са обвързани от активната намеса на човешки фактор чрез осъществяването на меки мерки, политики и дейности.

Финансовото осигуряване изпълнението на стратегията за развитие на училището се осигуряват от делегирания бюджет на училището, собствени средства, средства от проекти, финансирани от ЕС, и от национални програми, други източници – *наеми, дарения*.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ

1. Характеристика на образователната среда: Основни предизвикателства пред образователната система и ефективни начини за справяне с тези предизвикателства на ОУ “Светлина“, с. Тополица.

Новите предизвикателства пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване са продиктувани от динамично променящите се обществени отношения и дигитализацията на образователния процес. Единствен начин за справяне с предизвикателствата е изграждането на автономни и инициативни личности, уважаващи другите, способни да работят съвместно, владеещи ключови компетентности, с нагласи за учене през целия живот, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността. За тази цел училището прави своя избор да се развива като съвременна конкурентноспособна образователна институция, на която целите и резултатите от ученето са подчинени на новите образователни стандарти, обвързани с условията и процесите за тяхното постигане.

Ключовите компетентности, които учениците в ОУ “Светлина“, с. Тополица трябва да овладеят като комплекс от взаимосвързани знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното им развитие и изграждането на активната им гражданска позиция, намират своето място в изучаването на общообразователната, разширената и допълнителната подготовка. ОУ “Светлина“, с. Тополица предприема политики и мерки, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.

Образователната институция е изправена и пред друго предизвикателство – осигуряване на възможности за приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование, като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки

ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици. В контекста на приобщаващото образование ОУ "Светлина", с. Тополица дава ясен знак за хуманизъм и толерантност, тъй като в него се обучават интегрирано 7 ученици със специални образователни потребности (СОП) от I до VII клас. Училището е започнало процеса на интеграция на ученици със СОП още през 2010 година.

Ярък пример за демократичния дух на образователната институция е приобщаването на родителите като активни участници в образователния процес и разгръщането на възможностите им за граждански контрол чрез участие в Обществен съвет.

В училището е сформирани Ученически съвет, като форма за ученическо самоуправление, чрез която учениците участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност и дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и факултативни часове и училищния учебен план. Училищното ръководство съдейства на учениците от Ученическият съвет да получават подкрепа и от органите на местно самоуправление при техни инициативи, свързани с живота на общността. Най-често тези инициативи засягат тяхното гражданско самосъзнание, екологичната култура и преодоляването на агресията и насилието сред младите хора.

Автономията на училището включва правото му да разработва училищни учебни планове, учебни програми за разширена и допълнителна подготовка, както и да разпределя учебната програма в рамките на съответния етап в зависимост от потребностите на учениците. Това е истинско предизвикателство, носещо след себе си и свобода, и отговорност, защото резултатите от избора стават известни след години. В този контекст училището поема предизвикателството да разработва интердисциплинарни учебни програми, свързани с природните и обществени науки, новите технологии и чуждите езици, в резултат на които да се подобрят резултатите от ученето по съответните учебни предмети.

Важен фактор за гаранция на качествено образование е непрекъснатото повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и превръщането ѝ не само в право, но и в задължение. Въвеждащата квалификация е за адаптиране в образователната среда и за методическо и организационно подпомагане и е ориентирана към преимуществено към млади и новоназначени педагогическите специалисти, назначени на нова длъжност или заемат длъжност след прекъсване на учителския си стаж за повече от две учебни години. Въвеждащата квалификация се организира в рамките на вътрешноинституционалната квалификация като на лицето се определя наставник. Наставничеството се утвърди като подкрепа в ОУ "Светлина", с. Тополица на новоназначения педагогически специалист в процеса на адаптирането му към професия и се приема добре от него при методическото и/или административното подпомагане при изпълнението на задълженията му.

В ОУ "Светлина", с. Тополица продължаващата квалификация на

педагогическите специалисти се реализира чрез обучения и национални програми и повишаване на компетентностите на конкретния педагогически специалист под формата на семинари, дискуссионни форуми, открити практики с цел обмяна на опит, представяне на проекти, резултати и анализи на реализирани педагогически изследвания и др..

В съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, се търси път за професионално развитие, адекватно на националната, регионалната, общинската и училищната политика, насочено и към напредъка на учениците. Очакванията са тези политики и мерки за кариерно развитие на педагогическите специалисти да благоприятстват атестацията им като оценка на съответствието на дейността им с постигнатите резултати.

Гаранция за добро управление е и умението за управление на делегиран бюджет и осигуряване на алтернативни източници на финансиране, което училищното ръководство поставя като една от приоритетните си оперативни задачи.

2. Характеристика на училището:

2.1 Ученици

В училището се обучават ученици от 1 до 7 клас от три населени места.

Анализът на движението на ученици показва, че учениците се преместват основно по семейни причини, преместване поради смяна на местоживеене и напускане на страната. В периода от 2020 до 2023 година има отписани от училище 4 ученици.

Средният годишен успех на училището през периода 2020 – 2023 година, по учебни години е :

Средният годишен успех на училището през периода 2020 – 2023 година, по учебни години е :

1. За учебната 2020/2021 година е **Много добър** (4,97)
2. За учебната 2021/2022 година е **Много добър** (5,20)
3. За учебната 2022/2023 година е **Много добър** (5,18)

В училището са създадени възможности за включване на учениците в разнообразни форми на занимания по интереси

- Народни танци;
- Клуб Фотография;
- Дигитална география.
- Еколог
- Детски театър

2.2. Педагогически специалисти и непедагогически персонал

През последната година се *увеличава* броят на младите учители.

В училището има *една* синдикална структура, която оказва положително влияние при регулиране на трудовите отношения с директора на училището. Същата участва при разработване на вътрешноучилищните правилници, правила и процедури.

2.3. Материална и учебно-техническа

ОУ “Светлина“, с. Тополица се състои от основна сграда на 2 етажа с дигитална зона по науки и изкуства и СТЕМ център за НЕ.

Материално-техническата база се модернизира постепенно, непрекъснато и поетапно. Училището придобива все по-добър и модерен естетически вид. Сменена е дограмата и подовата настилка на класните стаи на първия и втория етаж, всички санитарни възли в училището, подовите настилки и цялостната визия на коридорните пространства. Класните стаи са оборудвани с нови маси и столове. Във всички класни стаи са поставени бели дъски и са оборудвани с лаптопи и таблети. В четири класни стаи има инсталирани интерактивни бели дъски, а в пет стаи има интерактивен дисплей. Учителската стая и административните помещения са обновени. През лятото на учебната 2018/2019 .Училището придоби различен съвременен и европейски вид, което привлича още повече ученици. От 2000г. училището има отоплителна инсталация, което решава проблема с топлината на класните стаи през зимния период.

3. Мерки за повишаване качеството на образованието

Нарастват изискванията към институциите и ОУ “Светлина“, с. Тополица предприема необходимите политики и мерки за повишаване качеството на образованието и осигуряване на условия за развитие на уменията, талантите и способностите в областта на науките, технологиите и изкуствата, за насърчаване към здравословен начин на живот, физическа активност и занимания със спорт в образователната институция:

През учебната 2022/2023 година щатният персонал в ОУ “Светлина“, с. Тополица е 19 от които 15 педагогически специалисти, в т.ч. и 4 непедагогически персонал.

Училището се управлява от директор. 12 преподаватели са с висше образование, ОКС „магистър“ или „бакалавър“, а 2-ма с ОКС „професионален бакалавър „. Голяма част от учителите повишават квалификацията си в различни квалификационни форми: семинари, обучения, придобиване на квалификационни степени. Носители на професионално – квалификационни степени са 99 % от педагогическите специалисти:

Квалификацион степен	V	IV	III	II	I
---------------------------------	---	----	-----	----	---

Брой педагогически специалисти	2	4	1	4	0
---------------------------------------	---	---	---	---	---

Кариерно развитие на учители

Учител:	
12	
Старши	учител
11	
Главен	учител
1	

По отношение на възрастовите характеристики на персонала – педагогически и непедагогически – както следва :

- над 60 годишна възраст -2 души;
- между 51 и 60 годишна възраст 10 души
- от 41 год. до 50 год. -2 души;
- от 31 год. до 40 г.- 2 души
- под 30 г.- 1

3.1. Насочени конкретно към учениците:

- формиране на умения за учене и компетентности в областта на българския и на чужд език;
- формиране на културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество;
- подкрепа при формиране на инициативност и предприемачество, дигитални компетентности, STEM умения и др.;
- насоченост към формиране на социални учения за общуване, самооценка, самоконтрол, работа в екип и др.;
- проследяване на индивидуалното развитие и постигнатите резултати на всеки ученик;
- осигуряване на обща и/или на допълнителна подкрепа за ученици с обучителни трудности и/или с проблемно поведение, в риск от отпадане, със специални образователни потребности;
- постигане на устойчивост/повишаване на резултатите от НВО;
- осигуряване на занимания по интереси според желанията на учениците и възможностите на училището;
- осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности и др.

3.2. Ориентирани към педагогическите специалисти:

- ефективно планиране (дефиниране на ясни образователни цели и планиране на дейности, надграждащи усвоеното и ориентирани към самостоятелна, творческа работа от страна на учениците), избиране и прилагане на иновативни методи, техники и средства при провеждане на учебния час, мотивиращо управление на

- паралелката;
- използване на мултимедийни презентации и електронни ресурси в образователния процес;
 - осигуряване на заместване на отсъстващи учители;
 - процес на непрекъснато повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и др.

4. Гражданско, здравно и екологично и интеркултурно образование, патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на учениците.

Повишава се необходимостта от гражданско участие и училището работи активно за повишаване на гражданско, здравно и екологично и интеркултурно образование в разширената подготовка (по общообразователни учебни предмети, включени в раздел А или по учебни предмети, които не се изучават в раздел А в съответния клас, но се изучават в процеса на училищно обучение), в които да се изучават интегрирано учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда, както и такива, които формират национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие.

В училището се планират и реализират дейности, насочени както за запознаване на учениците с националните, европейските и световните културни ценности и традиции, така и за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и българското национално самосъзнание.

Нараства ролята на ролята на съветите на класа и ученическия съвет при организиране и осъществяване на дейности, свързани с ритуализацията на училищния живот.

Приоритет в училищната политика е усвояването на българския книжовен език. За постигане на целите, свързани с изискванията към устната и към писмената реч при усвояването на българския език.

В работата на педагогическите специалисти водещи са иновативността и ефективността, организацията на образователния процес се гради на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите за високо качество на резултатите от обучението по всички учебни предмети. Налице е и интегритет на науките – изучаване на учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда.

5. Осигуряване на равен достъп до образование и превенция на риска от ранно отпадане

Традиционно училището определя като един от основните си приоритети превенцията на ранното напускане на учениците и превенцията от отпадане на учениците в задължителна училищна възраст. Усилията на училищната общност са насочени към потребностите на

ученика и неговата мотивация за учене и приемане на мерки за повишаване качеството на образованието.

Училището прилага мерките, регламентирани в Постановление № 100 на Министерски съвет от 8.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст:

1. своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на ученици;
2. своевременно извършване на посещения по домовете на ученици в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини;
3. системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в образователната институция;
4. предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
5. предлагане на мерки за ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот и др.

Ориентацията към интересите и мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика са акцент в работата на всеки учител с оглед преодоляване на пречките пред ученето.

Важно място е отделено на дейности, ориентирани към осигуряването на равен достъп до качествено образование и приобщаване на учениците от уязвими групи.

6. Приобщаване на учениците, противодействие на агресията, тормоза и насилието

Училището осигурява *обща подкрепа за личностно развитие*, която е насочена към всички ученици, гарантира участието и изявата им в образователния процес и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;
2. кариерно ориентиране на учениците – провеждано от класния ръководител или от педагогическия съветник;
3. занимания по интереси;
4. дейности за превенция на обучителните затруднения, вкл. логопедична работа;
5. допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;

6. консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
7. провеждане на консултации с напреднали ученици и др.;

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности на ученика, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявиени дарби и с хронични заболявания.

Училището прилага не само политика за подкрепа за личностно развитие на учениците, но и за изграждане на позитивен организационен климат и за утвърждаване на позитивна дисциплина. Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

Основен принцип в утвърждаването на позитивна дисциплина е институционалната политика за противодействие на тормоза и насилието, полагането на координирани и последователни усилия за предотвратяване на агресията във всичките ѝ видове и създаване на по-сигурна среда в образователната институция. При работата с учениците се прилагат мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

В организирането и провеждането на всички дейности се прилагат принципите на:

- хуманизъм и толерантност;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- автономия при провеждане на образователни политики;
- самоуправление и децентрализация;
- прозрачност на управлението;
- предвидимост на развитието на училищното образование и др.

III. SWOT АНАЛИЗ

Целта на SWOT – анализа (силни, слаби страни, възможности и заплахи) е да се определи количествено и качествено състоянието на училището като система. Приложи се групов метод на работа с цел оценката да бъде по-обективна. Чрез него се поставя стратегическата диагноза и е база за извеждане на стратегическите цели и мерки.

СИЛНИ СТРАНИ	Тенденции и прогнози, възможности
ОБЛАСТ 1 УПРАВЛЕНИЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА	
Критерий 1.УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	
○ Осигуряване на качествено обучение от I до VII клас.	○ В национален мащаб

<ul style="list-style-type: none"> ○ Осигуряване на свободен, неограничен и равен достъп до информацията. ○ Системен контрол върху качеството на образователния процес. ○ Дългогодишни традиции и резултати в образователната дейност, съобразена със социално-икономическото развитие на района. ○ Работеща и ефективна вътрешна нормативна уредба. ○ Много добра ритуализация на училищния живот. ○ Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуален сайт, в печатните и електронните медии. /официална страница на институцията във Фейсбук/ ○ Добра координация и обмен на информация между класни ръководители и ръководството на училището при работа с учениците с проблемно поведение и в риск от отпадане. ○ Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес. ○ Целогодишно осигуряване на ученически отдиш и туризъм. 	<p>съществуват трудности при преодоляване на негативизма в обществото към постоянния процес на реформи в обучението и възпитанието на подрастващите</p>
<p>○ Критерий 2: ИНВЕСТИЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО ИЛИ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Модерна и съвременна материална база – наличие на съвременна техника в кабинетите, санитарни помещения, коридорни пространства, актова многофункционална зала, компютърен кабинет, модерен физкултурен салон, модерна мултифункционална спортна площадка, достъп до Интернет, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Непрекъснат мониторинг на дейностите в образователния процес и своевременно предприемане на действия за неговото подобряване. ○ Целенасочени дейности за поддържане и издигане имиджа на училището. ○ Оптимизиране на екипната работа в различни

<p>Wi-Fi мрежа, видеонаблюдение, пропускателен режим.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Учебно-технически средства – преносими компютри, мултимедии, техника за размножаване, интерактивни дисплеи, наличие на информационни програмни продукти. ○ Обновяване и подобряване на МТБ според възможностите на бюджета. ○ Медицински кабинет ○ Ресурсен кабинет ○ Ученически стол 	<p>направления.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Осъвременяване на МТБ и продължаване внедряването на иновации на базата на ИКТ. ○ Намаляване риска от достъп на външни лица в сградата на училището и създаване условия за инциденти. ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ ○ Много добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети. ○ Обективност, публичност и достъпност при разработване и управление на бюджета. ○ Управленска култура на ръководството и връзка между управленските функции: планиране, организиране, координиране и контрол. ○ Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски, ДТВ, средства за облекло. ○ Усвояване на средства по проекти. ○ Гъвкаво използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти и за определяне на ДМС на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал. ○ Стимулиране на дарителската дейност. ○ Разширяване на партньорствата с институции и НПО

Критерий 3. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ. КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА .

○ ✓ Кадрова осигуреност с квалифицирани учители, 99% от учителите имат защитена ПКС (I – V). ○ ✓ Създадени условия за повишаване на квалификацията на учителите и наставничество, обмен на успешни педагогически практики, Екипи за ключови компетентности, вътрешноучилищни комисии. ○ ✓ Участие на учители във форуми по проблемите на образованието. ○ ✓ Системен контрол върху качеството на образователния процес. ○ ✓ Екипност и диалогичност в работата на всички нива. ○ ✓ Добър ръководен екип и старши учители, подпомагащи ръководството на училището.	○ Оптимизиране на училищните учебни планове в начален и прогимназиален етап – разширяване кръга на избираемите и факултативните предмети. ○ Разширяване на връзките с НПО и реализиране на проекти по програми на ЕС. ○ Превръщане на училището в център за предоставяне на образователни услуги – кариерно ориентиране, извънкласни дейности, занимания със спорт и др. ○ Осигуряване на възможности за развитие и изява на талантиливи ученици. Високи изисквания към собствената научна и педагогическа подготовка, изпълнение на личен план за развитие на педагогическия специалист. ○ Използване на портфолиото като инструмент за професионално развитие и оценка. ○ Високи умения на учителите за създаване на електронни учебни ресурси. ○ Няма баланс между броя на жени и мъже в училището както при педагогическия, така и при непедагогическия персонал. ○ Голямата част от учителите са на възраст над 50 години като двама от тях са и в пенсионна възраст. ○ Влошаване на здравословното състояние на учителите и повишаване на риска от професионални заболявания

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Липса на педагогически съветник или психолог на щат към училището.
Критерий 4. НОРМАТИВНО ОСИГУРЯВАНЕ	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Осигуреност със задължителна документация. ○ Наличие на информационни програмни продукти. ○ Добро управление на финансови средства в условията на делегиран бюджет ○ Активно работещ и партниращ Обществен съвет. ○ Добро взаимодействие с институции от Общината и Кметството. 	
ОБЛАСТ 2. ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Осигуряване на свободен, неограничен и равен достъп до образование. ○ Високи стандарти на предлаганото образование. ○ Дългогодишни традиции и резултати в образователната дейност, съобразена със социално-икономическото развитие на региона. ○ Работеща и ефективна вътрешна нормативна уредба. ○ Ритуализация на училищния живот. ○ Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуален сайт ○ Добра координация и обмен на информация между класни ръководители и ръководството на училището при работа с учениците с проблемно поведение и в риск от отпадане. ○ Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес ○ Високи образователни резултати на учениците от 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Използване на съвременни образователни технологии за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката. ○ Ефективност на работата на Екипите за ключови компетентности за повишаване подготовката на учителите и споделяне на добри практики. ○ Преодоляване на рутината и формалното изпълнение на служебните задължения. ○ Възможност за кариерно развитие. ○ Разширяване възможностите за вътрешноинституционална и извънучилищна квалификационна дейност. ○ Сътрудничеството с родителите: изпълнение на инициативи и съвместни дейности с Обществения съвет. ○ Достъп до Национални програми и програми на ЕС и активно включване на учители и ученици в

<p>външното оценяване.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Много добри постижения при участия в конкурси и състезания в различни области. Прием при кандидатстване след VII клас – 100%. ○ Осигуреност със задължителна документация. ○ Наличие на информационни програмни продукти. ○ Обучението в начален и прогимназиален етап е насочено към усвояване на знания и умения по математика, български език и чужди езици, а средният годишен успех на училището е много добър за последните четири години. ○ Добър опит в обучението на ученици със специални образователни потребности посредством работа с ресурсен учител. ○ Създадени са условия за целодневна организация на учебния ден I-IV клас и обучение в една смяна. Привличане на учениците като партньори в образователния процес и при разработване и реализиране на проекти. ○ отсъствията по уважителни и неуважителни причини за анализирания период показват, че броят им е сравнително малък през последните четири години. ○ Няма отпаднали ученици през последните четири години поради отсъствия и/или слаб успех. ○ Броят на паралелките с отличен успех за последните 4 години е средно 2 на година, което е повече от 1/3 от общия за училището. ○ Има добър баланс между броя на паралелките в начален и 	<p>разработване на проекти.</p>
---	---------------------------------

<p>прогимназиален етап.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Функциониращи форми на ученическо самоуправление (Училищен ученически съвет). 	
ОБЛАСТ 3. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА	
<ul style="list-style-type: none"> ○ 1.Добро институционално взаимодействие. ○ 2. Много добра комуникация с родителите по отношение на успеха и поведението на учениците. ○ Добра приемственост между детска градина и училището. ○ Съвместна работа с местни структури: РУО Бургас, Община Айтос, МКБППМН, РУ „Полиция, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, ЦПРА гр. Бургас, културни институти, медии, неправителствени организации и др. ○ Съвместна работа с национални структури: ○ МОН,Фондация Америка за България“, Уча.се, Издателства на учебници 	<ul style="list-style-type: none"> ○ 1.Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители. ○ 2.Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите.

Слаби страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ○ В национален мащаб съществуват трудности при преодоляване на негативизма в обществото към постоянния процес на реформи в обучението и възпитанието на подрастващите Икономическа нестабилност, предпоставка за безработица ,обедняване на населението. ○ Влошаване на здравословното състояние на учителите и повишаване на риска от професионални заболявания ○ Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Намаляване на финансирането на училището за следващите години. Наличие на безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес. ○ Отрицателно влияние на обкръжаващата среда върху образователния процес. ○ Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на българския учител,

<p>родители.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Непълна диференциация на заплащането на труда на учителите. ○ Необходимост от разширяване на училищната сграда – недостатъчен брой учебни помещения, което води до липса на оборудвани кабинети. Необходимост от изграждане на интердисциплинарни екипи. ○ Недостатъчни финансови средства за капиталови разходи и текущи ремонти. ○ Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене. ○ Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите. 	<p>застаряващ учителски състав и феминизация на учителската професия.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище ○ Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене – пониски резултати от учебната дейност. ○ Висока средна възраст на педагогическите специалисти и започнал процес на смяна на поколенията – опасност от липса на млади учители ○ Подобряване на механизмите за контрол, отчетност и отговорност при управлението на финансовите ресурси на ниво училище. ○ Повишаване на капацитета ни за оползотворяване на средства от Европейския съюз. ○ Ефективно и прозрачно използване ○ на средствата по национални и европейски програми, което означава усвояване на ресурсите по предназначение, за добре планирани проекти с истинска европейска добавена стойност и по-добро постигане на целите като цяло. ○ Създаване на условия за повишаване притока на публични и частни средства към училището.
---	--

	<p>Осигуряване на условия за родителско и гражданско участие в управленската и финансовата дейност на училището.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Насърчаване осигуряването на допълнителен финансов ресурс в училището чрез съвместни дейности с Обществения съвет.
--	---

Нуждата от петгодишна Стратегия за развитие на ОУ “Светлина“, с. Тополица за периода 2023-2028 г. е продиктувана от амбицията ни за осигуряване на интегрирани и достъпни услуги за образование, както и за приобщаване на ученици (включително от уязвими групи, със специални образователни потребности и със затруднения при усвояване на учебното съдържание) за пълноценно участие в образователния процес и за взаимодействие с родителите и превръщането им в активни партньори.

Тя е съобразена с националната и регионална политика в сферата на образованието. Нашите приоритети отчитат специфичните особености и традиции на училищната образователна среда и представят нашите виждания за качествено образование образователните принципи и цели, заложен в текстовете на ЗПУО. Заложените приоритетни области обхващат всички значими предизвикателства в системата на образованието и обучението и последователно намират своето систематично място в нея.

Нашият екип поема отговорност да провежда училищна политика на партньорство в образователния процес, в която водеща роля имат учениците и учителите, директорът и другите педагогически специалисти, както и родителите като заинтересовани страни.

Анализ на състоянието на училището

Учебна година	Брой ученици	Брой паралелки
2020/2021	76	6
2021/2022	82	6
2022/2023	92	5

Резултати от НВО -4 клас

Учебна година	Среден брой точки по БЕЛ на училището	Среден брой точки по БЕЛ на регионално ниво	Среден брой точки по БЕЛ на национално ниво
2022/2023		68.69	70.46
2021/2022			
2020/2021			
Учебна година	Среден брой точки по математика на училището	Среден брой точки по математика на регионално ниво	Среден брой точки по математика на национално ниво
2022/2023		57.11	57.33
2021/2022			
2020/2021			

Резултати НВО-7 клас

Учебна година	Среден брой точки по БЕЛ на училището	Среден брой точки по БЕЛ на регионално ниво	Среден брой точки по БЕЛ на национално ниво
2022/2023		54.84	55.03
2021/2022		54.66	53.63
2020/2021			
Учебна година	Среден брой точки по математика на училището	Среден брой точки по математика на регионално ниво	Среден брой точки по математика на национално ниво
2022/2023		37.16	35.29
2021/2022		36.89	35.32
2020/2021			

IV. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО. ПРИНЦИПИ

1. Мисия на училището

Училището подкрепя и подпомага усилията на всеки ученик да израсне като личност с богата култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, с висока нравственост и толерантност към другия чрез творческо преподаване и развитие на индивидуалността и творческите заложби му.

ОУ “Светлина“, с. Тополица чрез постоянната си работа създава гаранции, че децата и младите хора, обучавани в училището, като част от съвременното демократично общество, придобиват нагласата, знанията и уменията, които са им необходими, за да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание. Ние се ангажираме да изградим конкурентна образователна и възпитателна среда, която насърчава и подкрепя всяка отделна личност в нейния стремеж към творческо и личностно развитие.

1. Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес в съответствие с изискванията на ЗПУО, както и на всички поднормативни актове, за да отговорим на предизвикателствата на времето, в което живеем.

2. Осигуряване на всеки ученик на висока степен на функционална грамотност в областта на чуждоезиковите комуникационни компетентности.

3. Придобиване на солидни знания при изучаване на информационните технологии и тяхното практическо приложение в целия образователен процес.

4. Спечелване и успешна реализация на различни национални и международни проекти.

5. Изграждане на стабилни партньорства и на взаимоотношения на толерантност и разбирателство.

6. Възпитаване и изграждане на необходимите социални умения на младите хора за общуване и правилно поведение в обществото.

7. Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентоспособност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава.

8. Развиване и поддържане на физическата дееспособност и подготовка за активен и здравословен начин на живот

2. Визия на училището

Нашето училище е училище на диалог и сътрудничество. То е привлекателно за учениците, създаващо среда за качествено училищно образование, вдъхновяващо за учителите, приобщаващо за родителите, основаващо се на демократични принципи и подготвящо цялата общност за предизвикателствата на 21 век.

1. Постигането на качествен образователен процес ще бъде

реализирано с помощта на висококвалифицирани педагози, които имат съвременно мислене и могат успешно да приложат стандартите на ЗПУО.

2. С автономията, която ни позволява ЗПУО, ние ще разработим съвременни програми за факултативни и избираеми форми за придобиване на компетентности в съответствие с потребностите и интересите на учениците.

3. Ще приложим различните форми на обучение, заложен в ЗПУО, с цел да отговорим на потребностите и да дадем достъп до образование, както и за да предотвратим преждевременно отпадане и ранно напускане на училище.

4. Ще продължим да изграждаме и модернизираме учебната и спортната база за постигане на заложените в нашата мисия приоритети.

5. С цел да отговорим на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование, ще осигурим екип от висококвалифицирани специалисти: психолог, ресурсен учител, екип, който ще направи оценка и ще осъществи допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация.

6. Ще изработим и ще се ръководим от Етичен кодекс на училищната общност, в създаването на който участват ПС, Общественият съвет и ученическото самоуправление.

7. Ще продължим да осъществяваме целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси.

8. Ще продължим да обогатяваме книжното богатство на нашата читалня, за да я превърнем в любимо място за отдих и творчество.

9. За да възпитаваме и изграждаме дух на родолюбие, ще задълбочим и разширим инициативите, свързани с миналото.

3. Принципи

- законосъобразно – осигурява съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове
- всеобхватност –училищните политиките да бъдат подчинени на местно, регионално и национално ниво и в съответствие с политиките на ЕС.
- прозрачност – всички стратегически документи и вътрешни нормативни актове на училището да бъдат публично достъпни.
- документиране –документиране на идеите, предложенията и изказванията в процеса на изготвяне на вътрешните нормативни актове и тяхното съхранение и архивиране.
- обратна връзка –получаване на отговори и реагиране на предложенията на участниците в комисиите и предложенията на ПС.

- приемственост –новите политики, свързани с образователната реформа няма да отрекат вече поетите ангажиментите в рамките на образователната институция и стратегията няма да ги подменя с нови. Добрият опит ще бъде не само съхранен, но и ще продължи да се мултиплицира.
- равнопоставеност – всички заинтересовани страни трябва да имат равни възможности за участие в планирането и реализирането на дейностите по изпълнение на стратегическите и оперативни цели.

V. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ. ДЕЙНОСТИ ПО СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. Стратегически цели

Повишаване авторитета на ОУ “Светлина“, с. Тополица чрез изградена единна и ефективна система за управление, която да осигури високо качество на образованието и превръщането на институцията в търсена и конкурентноспособна.

Стратегическите цели на ОУ “Светлина“, с. Тополица са ориентирани към постиженията на образователните политики в страната ни и тези от ЕС. Отчитат се националните традиции, регионалните тенденции и общински политики на българското образование. Приоритет е необходимостта от ефективно прилагане на информационните и комуникационни технологии, иновации в образованието и изграждането на вътрешна информационно-комуникационна структура и връзките в нея за осъществяване на образователните цели. На преден план се извежда интелектуалното, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му, залегнали в дейностите по постигане на оперативните цели.

Отчетени са състоянието и потребностите към момента, потребностите на човешките ресурси и нуждата им от подкрепа, както и ролята на училището като обществен фактор в системата на образователните институции в общината и региона.

Стратегическа цел 1: Повишаване качеството и ефективността на образователния процес чрез личностно-ориентирания подход и стимулиране на развитието, творческите заложби и потенциала на всеки ученик, създаване на учеща среда за осигуряване на щастливо детство за всяко дете.

Стратегическа цел 2: Повишаване ефективността на управлението на училището.

Стратегическа цел 3: Привличане на ресурси от общността и външната среда, участия в национални и международни програми и проекти на Европейския съюз и тяхното реализиране.

Стратегическа цел 4: Осигуряване на съвременна и ефективно подкрепяща образователния процес институционална среда.

2. Оперативни цели

Разработените оперативните цели произтичат от мисията и визията на училището, съобразени са с целите и принципите на училищното образование и са ориентирани към системата за управление на качеството на обучението, възпитанието и социализацията в образователната институция и към институционалната среда при отчитане взаимодействието между участниците в образователния процес и сътрудничеството със заинтересованите страни.

Оперативна цел 1: Разработване и утвърждаване на единна и непротиворечива система за ефективно управление на институцията.

Дейност 1. *Изграждане на Система за осигуряване качество на образованието:*

1. Изготвяне на анализ на образователния процес в институцията в контекста на националните образователни политики и стратегически цели за превръщането на образованието като национален приоритет и намиране мястото на образователната институция в контекста на промените.

Квалификация на ръководния персонал по проблемите, свързани с образователната реформа и адаптирането на училищните политики към новите образователни цели.

2. Приемане на вътрешноинституционални документи, отразяващи политиките на институцията, за изпълнение дейностите по стратегическите и оперативни цели, свързани с подобряване качеството на образованието в ОУ “Светлина“, с. Тополица. Своевременна актуализация на вътрешноинституционалните документи спрямо промените в нормативната база на национално ниво.

3. Актуализиране на училищната система за управление на качеството.

3.1. Разработване на общи и специфични мерки за качество, свързани с управлението на институцията, повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, система за контрол на качеството, подобряване на институционалната среда, възпитанието и социализацията на учениците, училищно партньорство със заинтересовани страни.

3.2. Адаптиране на политики за постигането на образователните цели, регламентирани в ЗПУО и в ДОС.

3.3. Разработване на училищни учебни планове за всяка паралелка – всяка година, съгласно изискванията на Наредба № 4/2015 г. за учебния план, приемането им с решение на педагогическия съвет, съгласуване с общественения съвет към училището при условията и по реда на чл. 269, ал. 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и утвърждаването им от директора на училището.

3.4 Изграждане на училищни екипи за:

- а) подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- б) изграждане на позитивен организационен климат;

- в) утвърждаване на позитивна дисциплина;
- г) развитие на училищната общност.

3.5. Предефиниране на политики, приоритети и ценности.

- а) ясно дефиниране на системата от индикатори за контрол и инспектиране на образователната институция.
- б) изготвяне на вътрешна система за ефективен мониторинг и контрол. (ефективен = резултатен, а не фиктивен)

3.6. Изграждане на STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване, с цел мотивиране на учениците за учене, усвояване на трайни знания.

Дейност 2: *Инвестиции в образованието или финансови ресурси*

1. Създаване на условия за участие в национални, европейски и други международни програми и проекти. Разработване на училищни проекти:

1.1. Изграждане на училищни екипи за разработване на проекти.

1.2. Провеждане на обучение на екипите по разработване, управление и мониторинг на проекти.

2. Осигуряване на законосъобразно, икономически целесъобразно и прозрачно управление на училищния бюджета.

2.1. Актуализиране на системата за финансово управление и контрол в образователната институция спрямо Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование и разработване на

а) счетоводна политика на образователната институция;

б) стратегия за управление на риска;

в) вътрешни правила за антикорупция, за двоен подпис, за предварителен и за текущ контрол, за анализ на натовареността и за текущо наблюдение и самооценка;

г) система за документооборота;

д) политика за работа с информационни системи и активи и за информационна сигурност и правила за достъп до информация;

е) отговорности по вземане на решение, осъществяване на контрол и изпълнение

2.2. Разработване на бюджета съобразно действащата нормативна уредба.

2.3. Осигуряване на прозрачност и публично отчитане на средствата от бюджета и извън бюджетните приходи.

2.4. Разработване на процедури по постъпване и разходване на извънбюджетни средства от дарения, спонсорство, наеми, проекти и др.

2.5. Приходи на училището.

2.5.1. Осигуряване на инвестиции в образователната институция и тяхното законосъобразно, целесъобразно и икономично използване.

2.5.2. Привличане на алтернативни източници за финансиране от работа по проекти и програми, дарения, наеми, спонсорство и др.

2.6. Ефективно използване, подобряване и обогатяване на МТБ на училището. Включване на учениците в естетизирането и поддръжката на

МТБ , съобразно целите на ОВП и собствените им вкусове и предпочитания

Дейност 3: Квалификационна дейност

1. Планиране, реализиране и документиране на квалификационната дейност за педагогическите специалисти на вътрешноинституционално ниво:

1.1. Проучване на нагласите и потребностите от квалификация на персонала в училище и провеждане на ефективни обучения с доказан резултат съобразно придобитите нови компетентности.

1.2. Приемане на план за квалификация, като част от годишния план в съответствие с приоритетните области за продължаващата квалификация, с националната и регионалната политика и съобразно потребностите от квалификация на педагогическите специалисти в съответния регион, съобразен с изискването педагогическите специалисти да повишават квалификацията си с не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки;

1.3. Утвърждаване на наставничеството.

1.4. Насочване повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист към напредъка на учениците, както и към подобряване на образователните им резултати.

1.5. Създаване на стимули за мотивация за повишаване квалификацията на кадрите чрез учене през целия живот.

1.6. Отчитане на резултатите от проведената квалификационна дейност: мултиплициране и практическо приложение на добрия педагогически опит, получен по време на квалификационната дейност.

2. Планиране, реализиране и документиране на квалификационна дейност за педагогическия персонал, проведена от други институции:

2.1. Изграждане на система за продължаваща квалификация.

2.2. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации.

2.3. Увеличаване носителите на професионално-квалификационни степени, на образователно квалификационна степен „магистър“ и на образователна и научна степен „доктор“.

3. Споделяне на ефективни практики.

3.1. Изграждане на механизъм за популяризиране на добрия педагогически опит.

3.2. Споделяне на резултатите от обученията и мултиплициране на добрия педагогически опит чрез различни форми на изява:

а) дни на отворени врати, провеждани под формата на открита практика, събирания на педагогическите екипи по ключови компетентности и др.

б) методически семинари и дискуссионни форуми за презентиране на творчески проекти, резултати и анализ на проведени изследвания, с цел споделяне и насърчаване на иновации и повишаване на нивото на квалификация.

3.3. Споделяне на добрите педагогически практики и взаимните

посещения на часовете на учителите и учител ГЦОУД– всеки учител и учител ГЦОУД да представи поне по един урок (самоподготовка, занимание по интереси) пред своите колеги;

3.4. Повишаване резултатите на учениците по български език, литература и подобряване четивната грамотност и презентационни умения на учениците

Дейност 4: *Нормативно осигуряване*

1. Осигуряване на достъп до законовата и подзаконовата нормативна уредба за осъществяване дейността на училището;

1.1. Изграждане на вътрешна система за движение на информацията и документите в образователната институция:

- а) правила за документооборота;
- б) правила за информационна сигурност;
- в) правила за защита на личните данни;
- г) номенклатура на делата и др.

1.2. Осигуряване на достъп до учебната документация по изучаваните учебни дисциплини;

1.2.1. Осигуряване на резервни комплекти от учебници и учебни помагала в училищната читалня;

1.2.2. Поетапна актуализация на книжните единици.

1.3. Състояние на училищната документация.

1.3.1. Осъществяване на текущ контрол по изрядно водене на училищната документация съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;

1.3.2. Съхраняване и архивиране на училищната документация съгласно изискванията на ДОС за информация и документите.

Дейност 5: *Персонал*

1.Разработване на правила и/или процедури при подбор, сключване и прекратяване на трудови договори.

2.Създаване на механизъм за откритост и прозрачност при вземане на управленски решения – делегиране на отговорности (разделянето на отговорностите по вземане на решение, осъществяване на контрол и изпълнение).

3. Изработване на критерии за оценка труда на персонала:

3.1. Изготвени, обсъдени и приети критерии за диференцирано заплащане труда на персонала.

3.2. Изработване на критерии за поощряване на педагогическите специалисти с морални и материални награди за високи постижения в предучилищното и училищното образование като стимули за повишаване на мотивацията за професионално усъвършенстване и тяхната активност в развитието на иновативни практики.

4. Актуализиране на вътрешните правила за работната заплата.

5. Разработване на правила за организиране и провеждане на атестиране на педагогическите специалисти: сформирана атестационна комисия, утвърдени информации и инструктажи, пет критерия от областите на професионална компетентност в зависимост от вида на институцията и

стратегията за развитието ѝ и на скала за определяне на достигнатата степен на изпълнението им, атестационни карти, декларации, планове за методическо и организационно подпомагане, протоколи, заповеди и др.

5.1. План за методическа и организационна подкрепа и определяне на наставник на педагогически специалисти, получили оценки от атестирането „отговаря частично на изискванията“ или „съответства в минимална степен на изискванията“.

5.2. Обвързване на резултатите от атестирането с кариерното развитие на педагогическите специалисти: определяне и утвърждаване от директора на работни места за „старши“ и за „главен“ учител, както и възможностите за присъждане на втора и първа степен в рамките на числеността на педагогическия персонал и на средствата от делегирания бюджет.

6. Осигуряване на капацитет за оценка на състоянието на качеството на предлаганото образование;

6.1. Изграждане на комисия/екип за управление на качеството на образованието като помощен, консултативен и постоянен работен орган към директора на училището за оказване на подкрепа при управление на качеството в институцията

6.2. Регламентиране на задължения, правомощия, състав и време за заседания на комисията в правилника за устройството и дейността на образователната институция.

Оперативна цел 2: Изграждане на институционална среда и училищен механизъм за подкрепа и адаптиране на учениците

Дейност 1: Институционална среда

1. Разработване на мерки за адаптиране на ученика към училищната среда

1.1. Актуализиране на правилата за достъп до сградата, за охрана и сигурност с видеонаблюдение.

1.2. Приемане на механизъм с мерки и дейности за изграждане на подкрепяща и позитивна институционална среда:

1.2.1. приемане на различните форми на обучение, регламентиране условията за промяна в правилника за дейността на училището;

1.2.2. сътрудничество на училището с външни партньори и осигуряване на условия за интерактивно учене.

1.2.3. сформирание на ГУТ и училищна комисия по безопасност и здраве и уреждане в правилник правата и задълженията им за предотвратяване на рисковете;

1.3. Създаване на възможности за включване на ученика в различни форми за занимания по интереси в зависимост от неговите интереси и потребности;

1.4. Осигуряване на условия за неформално учене.

1.5. Осигуряване на условия за възможност за гъвкаво, интерактивно и адаптивно обучение.

1.5.1. Създадени възможности за приложение на ИКТ в образователния процес по всички учебни предмети;

1.5.2. Разработване от страна на педагогическите специалисти на свои модели на интерактивни добри педагогически практики;

- 1.5.3. Осъществяване на контрол по планирането на материала по учебните предмети и разработване на различни образователни материали (вкл. интерактивни методи на преподаване) и използване на електронно четими учебници.
- 1.5.4. Създаване условия за гъвкаво прилагане, изменяне и адаптиране методите на преподаване от страна на учителите с оглед постигането на по-добри резултати от ученето;
- 1.5.5. Създаване условия за използване на интерактивни техники за окуражаване на учениците да правят връзки и да участват активно в учебния процес.

Дейност 2: *Превръщане на училището в приобщаваща и подкрепяща среда*

1. Създаване условия за интегриране на ученици със СОП (достъпна среда, ресурсна подкрепа, др.).
2. Предприемане на мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин:
 - а) допълнително обучение по учебни предмети, в т.ч. и по български език и литература;
 - б) консултации по учебни предмети, в т.ч. и по български език и литература;
 - в) сътрудничество с неправителствени организации, регионалните управления по образование и др.
3. Утвърждаване на политики за работа с ученици от уязвими групи:
 - 3.1. Участие в различни форми на сътрудничество с неправителствени организации, регионалните управления по образование, органите за закрила на детето, дирекция „Социално подпомагане“ и др.
 - 3.2. Изготвяне на писмени предложения до съответната дирекция „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура за ученици, като предлагат вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на всеки конкретен ученик.
4. Утвърждаване на политики за превенция на ранното отпадане от образователната система:
 - а) участие на педагогически специалисти в дейности на екипи по обхват: посещения по домовете на учениците в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини и разговори с родители/настойници/ лица, полагащи грижи;
 - б) системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в училище;
 - в) предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане;
 - г) предлагане на мерки за ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот.
5. Приемане/актуализиране на правила за разрешаване на възникнали конфликти:
 - 5.1. Сформиране на училищна комисия за превенция на тормоза и насилието.
 - 5.2. Изграждане на механизъм за противодействие на тормоза и

насилието: превенцията и интервенция при разрешаването на конфликти и търсене на подкрепа и партньорство в и извън общността.

6. Реализиране на дейности за превенция и разрешаване на конфликти;

6.1. Съвместна работа на психолога/педагогическия съветник с класните ръководители по изпълнение на мерките за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес:

- а) създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
- б) насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- в) индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
- г) участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи;

7. Изграждане на вътрешна информационна система за предоставяне на информация, свързана с дейността на училището: актуална интернет страница на училището, електронен дневник и др. за формиране на чувството за принадлежност към институцията у всеки възпитаник.

8. Осигуряване на начини и средства за разпространяване на информацията: интернет страница на училището, фейсбук-групата на училището, електронни адреси, училищен вестник и др. с оглед утвърждаване положителния облик на училището в общността.

9. Защита на личностното достойнство на учениците и учителите в синхрон с демократичните процеси в обществото.

Дейност 3: *Инициативи по основни направления на възпитателната дейност*

1. Реализиране на дейности за формиране на знания и умения за здравословен начин на живот: здравни беседи, дискусии с представители на здравни организации, викторини и състезания.
2. Реализиране на дейности за екологичното възпитание на учениците: състезания на открито, посещения в близки местности, изграждане на еко-база, доброволчески еко инициативи (почистване на класната стая, двора на училището, спортните площадки, др.).
3. Реализиране на дейности за възпитание в национални и общочовешки ценности:
 - а) патриотичен календар на класа;
 - б) ученически инициативи за изразяване почит към националните герои и вековната ни история – разписани инициативи за всеки празник;
 - в) представяне на ученическо творчество (възможности за публикуване в училищните, и в местни и национални медии).

Оперативна цел 3: Управление на образователния процес чрез

внедряване на ефективна система за обучение и учене, ориентирана към мислене.

Дейност 1: *Учебна дейност*

1. Разработване и въвеждане на модел за подготовка и планиране от страна на учителя:

1.1. Самостоятелно планиране на дидактическата работа за практическото изпълнение на заложените цели на обучението и за постигане на очакваните резултати в съответната учебна програма за придобиване на общообразователната подготовка в съответствие с предвидените учебни часове по учебен план.

1.2. Насоченост към ритмичното усвояване на учебното съдържание по съответния учебен предмет за даден клас и за осъществяване на съответстващите учебни дейности за гарантиране на изпълнението на цялата учебна програма.

1.2.1. Съобразяване на дидактическата подготовка на урока с учебната програма и с резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване и го променя гъвкаво при необходимост.

1.2.2. Предвиждане на мерки за диференциран и индивидуализиран подход с нуждаещи се от подкрепа ученици.

1.2.3. Разпределяне на съотношението на уроците за нови знания към тези за упражнения, преговор и обобщение, както и за контрол и оценка, съгласно изискванията на ДОС за общообразователната подготовка и ДОС за оценяване.

1.2.4. Адаптиране на планираната дидактическа работа за различните паралелки спрямо равнището на подготовка и различните потребности на учениците.

1.2.5. Включване на учениците в предварителната подготовка на урока със задачи за проучване, с презентации, с информационни съобщения и др.

1.3. Планиране и използване на ИКТ в урока

1.3.1. Разработване и въвеждане на система за квалификация на учителите във връзка с ефективното използване съвременни информационни и комуникационни технологии в обучението.

1.3.2. Самостоятелно разработване на мултимедийни и електронни уроци.

Дейност 2: *Оценяване и самооценяване*

1. Използване на разнообразни форми за проверка и оценка на постиженията на учениците (формални, неформални, вътрешни, външни форми на оценяване, самооценяване и взаимно оценяване).

2. Установяване на входното равнище на учениците по учебните предмети, които са изучавали през предходната година в задължителните учебни часове, в триседмичен срок от началото на учебната година чрез текущо изпитване:

2.1. Установени дефицити и набелязване на мерки (допълнително обучение и/или консултации) за компенсиране;

3. Изготвяне и утвърждаване на график за датите за контролни и класните работи предварителното му оповестяване на учениците и на родителите.

4. Изготвяне на критерии за оценяване, запознаване на учениците и родителите им с тях.
5. Изграждане на умения у учениците за самооценяване чрез използване на адекватни критерии и показатели.
6. Осъществяване на перманентен контрол за ритмичност на оценяването съгласно чл. 11 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.
7. Осигуряване на възможности за валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и учене.
8. Анализ на резултатите и постиженията на учениците: средните резултати на училището от националното външно оценяване, средните резултати за областта, средните резултати за страната, др..

Дейност 3: *Изграждане на позитивни взаимоотношения ученик-учител; ученик-ученик*

1. Изграждане на взаимоотношения на партньорство между учителите и учениците:
 - 1.1. Изграждане на политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика между институциите в системата на предучилищното и училищно образование:
 - 1.1.1. Подкрепа за личностно развитие на ученика (мерки за обща и допълнителна подкрепа).
 - 1.1.2. Изграждане на позитивен организационен климат;
 - 1.1.3. Утвърждаване на позитивна дисциплина;
 - 1.1.4. Развитие на училищната общност.
2. Изграждане на умения за работа в екип в паралелката: използване на интерактивни методи на обучение с доказан ефект върху изграждане умения за работа в екип, организиране на обучения на връстници от връстници, въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище, развиване на лидерство, участие в клубове и неформални групи по интереси и др.
3. Утвърждаване на позитивен организационен климат в институцията:
 - 3.1. Планиране и реализация на дейности по осигуряване на обучение и възпитание в здравословна, безопасна и сигурна среда, зачитане на учениците като активни участници в образователния процес.
 - 3.2. Осигуряване на условия за формиране на патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности чрез участие на учениците в:
 - а) организиране и провеждане на училищни празници и събития съобразно календара на националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници (честване на годишнини, отбелязване на значими за историята ни събития, на патрона на училището, дискуссионни форуми по актуални теми и др.);
 - б) ритуализацията на училищния живот чрез предложения и дейности, свързани с училищните традиции и изграждане на новата визия на училището.
 - 3.3. Участие в организиране и провеждане на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност,

правата на човека, опазването на околната среда и др.

а) здравословен начин на живот;

б) екологично възпитание чрез проектни дейности, хепънинги, състезания и др.;

в) физическа активност и участие в спортни дейности.

3.4. Изграждане на училище без агресия, осигуряващо подкрепяща среда, индивидуално консултиране по възрастови проблеми, проблемно поведение и др.

3.5. Развиване на система за извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време и са насочени към развитие на творческия потенциал на учениците, като възможности за увеличаване на привлекателността на училището.

4. Утвърждаване на позитивна дисциплина:

4.1. Приемане на правила за поведение в паралелката.

4.2. Приемане, утвърждаване и спазване на етичния кодекс на общността.

4.3. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията.

4.4. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.

4.5. Поощряване на учениците с морални и материални награди при показани високи постижения в областта на науката, изкуството и спорта.

4.6. Осигуряване на кариерно ориентиране на учениците, интегрирано в ОВП.

5. Утвърждаване на институционални политики за подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

5.1. Участие в създадените форми на ученическо самоуправление и представителство.

5.2. Участие в организиране и провеждане на доброволчески дейности във и извън училище.

5.3. Участие в поддържане на училищни медии (вестници, радио, телевизия, списания, интернет страници и др.).

5.4. Участие в обсъждане на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т.ч. училищния учебен план чрез формите на ученическо самоуправление.

Дейност 4: *Повишаване резултатите от обучението*

1. Подготовка на учениците за успешно полагане на изпитите от НВО в края на IV и на VII клас.

2. Организиране на допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището за ученици с обучителни трудности. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година.

3. Консултиране на учениците, полагащи поправителен изпит и изготвяне на програми за допълнителна работа по учебни предмети или модули.

4. Преустановяване на индивидуалната учебна програма и продължаване на обучението по общата при постигане изискванията на учебната програма за ученици със СОП, които са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план.

5. Изготвяне на програма за превенция на ранното отпадане от училище по различни причини.

6. Подготовка на ученици за участие в състезания, олимпиади, конкурси и др.

Дейност 5: *Постигане на високи педагогически постижения*

1. Изграждане на система за мотивация на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за повишаване квалификацията и за кариерно развитие.

2. Планиране, координиране, управление и контрол на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво.

3. Създаване на условия за включването на педагогически специалисти във форми за продължаваща квалификация– вкл. финансови.

4. Мотивиране на учители за подготвяне на ученици на състезания, олимпиади и др.

Оперативна цел 4: Партньорство и сътрудничество разработване и утвърждаване на система от специални мерки за училищно партньорство, създаваща социална ангажираност и отговорности на педагогическите специалисти при работа с родители, ученици и общественост.

Дейност 1: *Партньорство между преките участници в училищното образование*

1. Изграждане на механизъм за партньорство между преките участници в училищното образование.

1.1. Създадени условия за подкрепа на млади учители – наставничество.

1.2. Включване на учителите в управлението на промените в училището: сформирани екипи и комисии.

2. Приети мерки за ефективно партньорство на училищното ръководство с педагогическия екип, общественения съвет и ученическото самоуправление.

2.1. Представяне стратегията за развитието на училището пред родителската общност.

2.2. Формиране на нагласи у родителите за партньорство и сътрудничество чрез организиране на родителски срещи и инициативи на паралелките.

2.3. Реализиране на дейности за проучване нагласите и отношенията на родителите по конкретни въпроси – проучвания чрез анкети, интервюта и др.

2.4. Провеждане на разяснителни кампании сред родителите на общи родителски срещи (прием, първи учебен ден, организация и провеждане

на НВО, др.).

2.5. Планиране и реализация на дейности за активно участие на родителите в организираните от училището извънкласни дейности.

- а) коледни конкурси;
- б) празници на словото;
- в) училищни изложби;
- г) форуми за превенция на агресията и насилието;
- д) участие в акции за събиране на помощи за деца в тежко социално;
- е) ден на таланта и др.

3. Сътрудничество със социалните партньори при разработване на концепции, вътрешнонормативни документи, квалификация, предложения, мнения, становища по съвместни проекти, модернизирание на материалната база на институцията.

Дейност 2: Взаимодействие със заинтересовани страни

1. Взаимодействие с институциите в системата на образованието, териториалните органи на изпълнителната власт, органите за местното управление:

1.1. Партньорство с висши училища и обучаващи организации за организиране на продължаваща квалификация на учителите.

1.2. Партньорство с други училища в областта и страната за обмяна на добри педагогически практики, за организирането на различни състезания и културни събития.

1.3 Партньорство с органите на местно самоуправление при подготовката, реализирането и управлението на национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието.

2. Взаимодействие с дирекция „Социално подпомагане“, Агенцията за закрила на детето и структурите на полицията

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗГРАЖДАНЕ СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВО

1. Утвърдена стратегия за развитие на училището.

2. Утвърден план за действие и финансиране за съответната учебна година.

3. Актуализирани правила за приемане на вътрешноинституционални политики.

4. Приет бюджет на училището, тримесечни отчети.

5. Разработени и утвърдени училищни учебни планове.

6. Изградени училищни комисии и екипи.

7. Разработена или актуализирана система за финансово управление и контрол (СФУК).

8. Наличие на училищен сайт с актуална информация.

9. Утвърдена процедура по постъпване, приемане и разходване на извънбюджетните средства:

9.1. Относителен дял (%) приходи от наеми, проекти, спонсорства дарения спрямо общия бюджет на училището.

9.2. Брой договори за привличане на алтернативни източници за

финансиране.

10. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в продължаваща квалификация.
11. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в 16 учебни часа вътрешна квалификация.
12. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в обучения, организирани от специализирани обслужващи звена, от висши училища, научни организации или от обучителни организации, чиито програми за обучение са одобрени от МОН.
13. Публикуване на интернет страницата на училището на вътрешноинституционални документи.
14. Наличие на училищен архив и актуализиран правилник за архивиране на документите, утвърдена номенклатура на делата съгласно изискванията на Държавен архив.
15. Утвърдени правила за подбор, сключване и прекратяване на трудови договори.
16. Утвърдени правила и критерии за оценка труда на персонала.
17. Създадени безопасни условия за обучение, възпитание и труд.
18. Утвърдена програма за занимания по интереси и сформирани различни форми (клубове, школи, секции, ателието и др.), съобразени с интересите на учениците и възможностите на училището.
19. Изградена достъпна образователна и физическа среда.
20. Създаден пакет с разработени материали за диференцирано обучение според равнището на справяне на учениците.
21. Брой подготвени разнообразни учебни материали за урока, съответстващи на различните стилове на учене на учениците.
22. Брой извършени взаимни наблюдения на уроци, брой погълнени карти за наблюдение на урока.
23. Относителен дял (в %) на учениците, успешно положили изпитите от НВО към общия брой ученици съответно в IV и VII.
24. Относителен дял (в %) на учениците на поправителен изпит към общия брой ученици.
25. Относителен дял (в %) на повтарящите ученици към общия брой ученици.
26. Относителен дял (в процент) на успешно завършилите (и получили документ) ученици със СОП.
27. Относителен дял (в %) на отпадналите по различни причини от обучение ученици към броя на учениците за учебната година.
28. Намаляване броя на отсъствията на учениците и контрол на посещаемостта.
29. Брой на учениците – второгодници.
30. Брой проведени срещи с институции: дирекция „Социално подпомагане“, Агенцията за закрила на детето, структурите на полицията, представители на с местната общественост, социални партньори.
31. Брой проведени инициативи с включване на родители: проведени заседания на педагогическия съвет с присъствието на представители на родителската общност, родителски срещи, проведени проучвания,

анкети и др.

32. Брой на реализирани дейности, мотивиращи учениците за усвояване на допълнителни знания и умения.
33. Резултати от участието на ученици в състезания, олимпиади, конкурси и др.
34. Брой учители, подготвили ученици на състезания, олимпиади и др.
35. Утвърдена система за поощрения и награди на ученици и учители за активно включване в извънкласните и извънучилищни дейности.
36. Брой ресурсни учители, назначени педагогически съветник и/или психолог в училище и организация на работата им за активна подкрепа на възпитателната дейност.